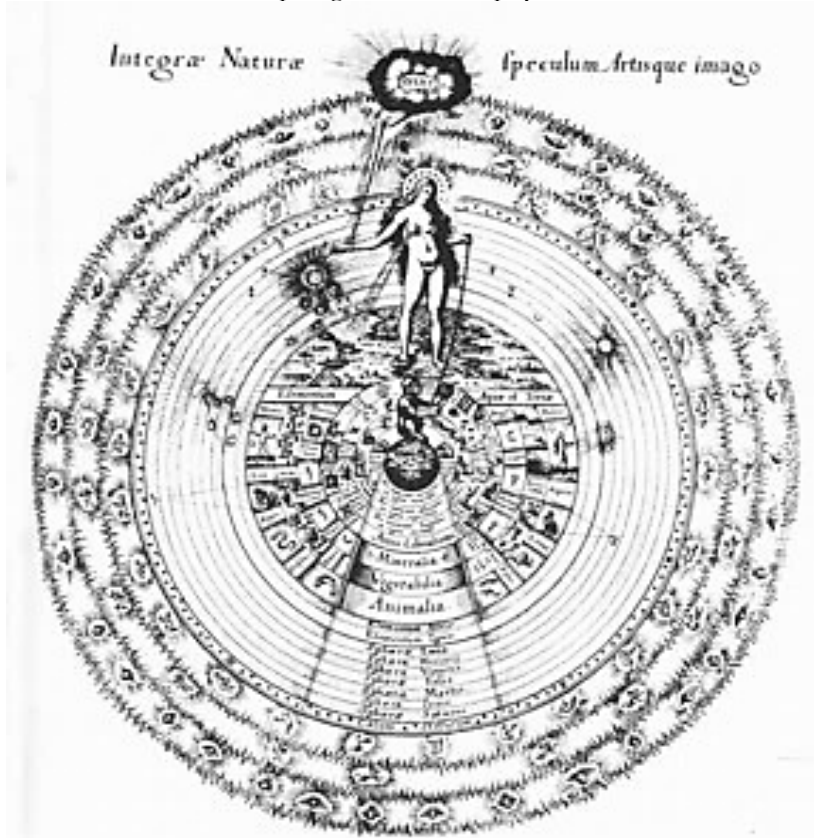

het ontvankelijkheidsbeginsel in 'westers' denken en doen
een queeste : cultuurfilosofie langs de buitenwegen

het ontvankelijkheidsbeginsel in 'westers' denken en doen
cultuurfilosofie langs de buitenwegen : een queeste

XENOS: over dat wat indruk nalaat en/of niet. BEGINSSEL bron kern 1) Aanvang 2) Basis 3) Basisbeginsel 4) Basislijn 5) Bron 6) Fundament 7) Fundering 8) Grond 9) Grondbeginsel 10) Grondbegrip 11) Grondgedachte 12) Grondlijn 13) Grondregel 14) Grondslag 15) Hoekstelling 16) Kern 17) Kiem 18) Norm 19) Oorsprong 20) Overtuiging 21) Principe 22) Richtsnoer 23) Rudiment 24) Stelling 25) Stelregel 26) Uitgangspunt 27) Veronderstelling. ONTVANKELIJKHEID 1- Openheid, Receptibiliteit, Receptiviteit, Susceptibiliteit, Vatbaarheid; 2- Fr: *la recevabilité* strafprocesrecht de aanlegger mag bepaalde vorderingen of verzoeken bij het gerecht inleiden; 3- Eng: *right to institute proceedings* de aanlegger mag bepaalde (...) inleiden; 4- Een officieel schrijven aan een overheid is *ontvankelijk* als het aan de formele voorwaarden voldoet. RECEPTIBILITEIT re - cep - ti - bi - li' teit (de -woord; vrouwelijk) ontvankelijkheid. RECEPTIEF [gevoelig voor indrukken] {1901-1925} < frans *réceptif* [ontvangend], van middeleeuws latijn *receptivus* [ontvankelijk], van latijn *recipere* (verl. deelw. *receptum*) [opnemen, ontvangen] → *receptie*. SUSCEPTIBILITEIT- mate waarin een materiaal of substantie reageert op een veld (magnetisch elektrisch etc.) SUSCEPTIBLE fijngevoelig; fijnzinnig; teerbesnaard; gevoelig; vatbaar; teergevoelig; ontvankelijk; onderhevig; vatbaar individu. ONTVANGEN *Werkwoord*; 1- (ov) het verkrijgen van zaken zoals loon en berichten; 2- (ov) het op bezoek krijgen van gasten. ONTVANKELIJK *Etymologisch woordenboek*, 2e druk, Van Dale ontvankelijk* [vatbaar voor indrukken] {*ontvankelijk* 1291-1300 [CG Luiks Diat.]}. ONTVANKELIJK *-bijvoeglijk naamwoord* 1) Acceptabel 2) Admissibel 3) Gevoelig 4) Gevoelig voor indrukken 5) Impressionabel 6) Open 7) Openstaand 8) Receptief 9) Sensibel 10) Sensitief 11) Susceptibel 12) Toegankelijk 13) Vatbaar 14) Vatbaar voor berechting 15) Vatbaar voor indrukken. ONTVANKELIJK 1. *toestand waarin iemand [bijv. Socrates] open staat voor iets of iemand*; 2. toegankelijk voor indrukken of aandoeningen; 2 ♦ ontvankelijk zijn voor: gemakkelijk te beïnvloeden zijn door; 3. (van een eiser, eis, klacht) 'aan voorwaarden voldoende' die een rechtsprocedure of uitspraak door rechter mogelijk maken; 3 ♦ klacht niet ontvankelijk verklaren: officieel melden dat de klacht niet geldig is; 4. wie snel met gevoel ergens op reageert (vs. Plato: dat wat géén indruk nalaat > deel 5). Als individuele Seele muss er, der Mann, Gott gegenüber ebenso empfangend sein wie die Frau, denn in dieser Ordnung, in der sich ‚Göttlich‘ und ‚Menschlich‘ gegenüberstehen, ist der Mann, weil ebenso Mensch als Individuum, rein empfangend, im metaphysischen Sinn also ‚weiblich‘. Meister Eckhart (1260-1328)

Robert Fludd (1574-1637): *wereldziel*; anima mundi; chora; Maria; Weltgeist; Chokhmah; Brahman-Atman; Buddah-nature; (Pistis) Sophia; Isis

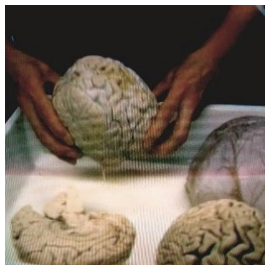
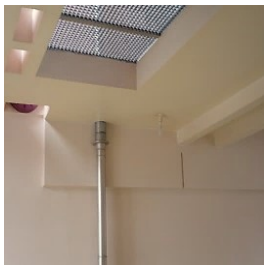
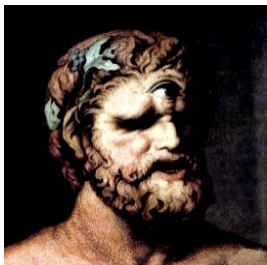
het ontvankelijkheidsbeginsel in 'westers' denken en doen
cultuurfilosofie langs de buitenwegen : een queeste

XENOS

2.018

Geneviève F. E. J. M. Van Helden
Ir. arch., Ing. bk., Ir. sted., Drs. filo.

het ontvankelijkheidsbeginsel in 'westers' denken en doen
een queeste : cultuurfilosofie langs de buitenwegen

XENOS 2.018

auteur

uitgever

voorkant

achterkant

research

boekverzorging

cultuurfilosofie langs de buitenwegen, queeste naar het ontvankelijkheidsbeginsel in westers denken en doen
ISBN 97 89 46 34 27 920, NUR736 cultuurfilosofie

Geneviève F.E.J.M. Van Helden [GVH], Ir. arch., Ing. bk., Ir. sted., Drs. filo.

PUBLISHING PLATFORM BY MYBESTSELLER.COM, Rotterdam, EU-NL

1997, *Waar ga je heen?* (Mandinka: *Ikatamauto?*) Casamance, Zuid-Senegal; pastel en potloodtekening, GVH

2012, *architectuur-urbanisme-filosofie*, masterclass aan L'Université ENEA, Dakar, Senegal; initiatorial GVH
VFICINOTHINXS UNIVERSITY.FOR.CULTURE/S, www.vficinothinxs.com

2017, VFICINOTHINXS; handmade Word; lay-out GVH; © < Geneviève Van Helden 2018 >

0

bouw-grond-voor-(w)oord

1

de/het vreemde van de xenos

2

glazen bagage

3

 ver gastrecht

4

filosofie als schijnbeeld nabootser

5

conclusie in de vorm van problemen

6

palimpsest

welkom xen s, melkom gast-vriend, bij

 ontmoeting met & marming van

de/ het vreemde

Chaque peuple possède sa paideuma, c'est-à-dire sa faculté et sa manière originales d'être ému : d'être saisi. Cependant

l'artiste danseur, sculpteur, poète – ne se contente pas de revivre l'Autre ; il le recrée pour pouvoir mieux le vivre et le faire vivre. Il le recrée par le rythme, et il en fait ainsi réalité supérieure, plus vraie, c'est à dire plus réelle que le réel factuel.

Léopold Sédar Senghor, Le Président du Sénégal (1960-1980)

Elk volk bezit zijn paideuma, dat wil zeggen het vermogen en de bijzondere wijze van een volk om ontroerd te geraken: om tot aangrijpen aangezocht worden. Anderzijds is de kunstenaar, de danser, de beeldhouwer en de dichter niet tevreden met de her-beleving van de/het Andere. Hij/zij her-schept het aangrijpen der ontroering en wel om haar weer levend te maken; hij/zij her-schept haar cadans en creëert een in feite hogere, meer ware en meer reële werkelijkheid dan de feitelijke. *Paideuma* is de figuur die en het silhouet ([deel 4](#)) dat, betekenis geeft aan elke lokale huishoudkundige of gewoontecultuur. De term 'paideuma' (1921; D: *Sinnstiftung*; NL: *cultuurziel*) stamt af van de Duitse antropoloog Leo Frobenius (1873-1938). Als afrocentristische zwerver ("die fremde Welt, das bin ich") en schrijver van *Atlantis*, een werk (1921-1928) waarin hij de Afrikaanse cultuur aan de Europese gelijkwaardig acht, is Frobenius via Senghor van invloed op de 'Afrikaanse Renaissance' . Dié vrijheidsgedachte (aan het begin van 3de millennium AD hernomen), is tijdens de 'Arabische lente' in de kiem gesmoord.

1911, 'Wees sterk ! Gedraag u als man !' (Ned. uitgave 'Sandow's Magazine of Physical Culture')> over de esthetica van het (be)grijpen

* Abdoulaye Wade, 3de president van Senegal (2000-2012) werkt Senghors notie *Négritude* uit naar *La Renaissance Africaine*. De idee *Afrikaanse Renaissance* stamt van de Senegalese antropoloog, politicus en afrocentristische Cheikh Anta Diop (1946) en wordt door de Zuid-Afrikaanse president Mbeki voor het gehele Afrikaanse continent en de wereldwijde *Afrikaanse diaspora* hernomen (1998). Wade, vrijmetselaar en Mouride (grote antikoloniale moslimstroming in Senegal-Gambia begin 20ste eeuw) ontwikkelt de wedergeboorte met zijn vrienden, presidenten Mbeki, Mandela, Mugabe e.a. en, met gelden van -specifiek, niét-christelijke instituties en -specifiek, niét-Europese leiders als Gaddafi, 'Dubai' en 'Marokko'. Lijkt dié 'bestuurlijke vernieuwing', i.c. dié in Senegal, op de euforische (door Robespierre ten val gekomen) tijd onmiddellijk ná de Franse Revolutie, dan grift Wade, als sculpturalist, in 2012 de idee der *Afrikaanse wedergeboorte* via propagandistische beeldkunst 'op aarde' in. Volgens de oorspronkelijke ontwerper Ousmane Sow is het grootste monument op het Afrikaanse continent (door Noord-Koreanen gerealiseerd) *geen kunstwerk maar een symbool van Afrikaanse wéérstand: jegens eeuwenlange kolonisatie*.

wiki Het woord *gymnasion* is (vG> 'plaats om naakt te zijn') is afgeleid van het woord voor naakt *gymnos*. *Gymnasium* is de gelatiniseerde vorm van dit woord. Historisch gezien was een dergelijke plaats een plaats waar zowel oefening als baden, in het bijzonder gemeenschappelijk baden, plaatsvond.

In 1598, werd de term van "plaats om naakt te zijn" omgevormd tot "plaats van oefening". De afkorting gym werd in 1871 geïntroduceerd. De Griekse term *gymnastikos* (voor het eerst herspeld als gymnast in 1594), refereerde voortaan aan iemand die geoefend is in de kunst van lichamelijke oefening, maar die die kunst niet langer noodzakelijk naakt uitoefent.

In de vroegste tijden van de Grieken, vormden de atletische wedstrijden (waarvoor het gymnasion de middelen voor training en oefening leverde), een deel van het sociale en geestelijke leven in zover zij plaatsvonden ter ere van de helden en goden. Soms maakten ze deel uit van een periodiek festival; soms van de begrafenisriten van een overleden leider.

0.0 *bouw*-grond-voor-(w)oord: welkom

Léopold Sédar Senghor reist als 20jarige per boot naar Europe. In Parijs begint de zwarte Senegalees aan zijn *queeste* of *odyssee* (deel 1) om in 1960 als poët en filosoof de 1ste president te worden van de dan *onafhankelijke* République du Sénégal. Na eeuwen *de/het vreemde* voor en door kolonisten (deel 3), rolt de katholieke francofiel Senghor de notie 'Négritude' open en over Afrika uit. Zichzelf en zijn volk als 'nous sommes des Hellènes'* typerend, affirmeert Senghor de kosmogenetische* these van Teilhard de Chardin over een zich ontwikkelende *mondiale bewustzijns* of noösfeer (vG> *nous*: geest; verstand). Met antropoloog Frobenius en politicus Césaire acht Senghor die mogelijkheid in de niet-Europese *Afrikaanse beschaving* en *païdeuma* ruimschoots voorhanden. Genoemden en XENOS stellen een 'feminiene' *Uarmungsvernunft* of 'raison poétique' vóór en wel vóór op traditionele moderne/westerse 'masculiene' *Augenvernunft* ofwel 'raison discursive'. Gegeven XENOS' *queeste* naar *ontvankelijkheid* in modern/westers denken en doen, rolt XENOS naar *de/het vreemde* open en ontvouwt metafysisch vrouwelijk, de tijdruimtelijke waarheidsposities die, *samengevat*, de MÖBIUS' RING gelijken. XENOS' transversaal-longitudinaal *bouwwerk* tast rizomatisch-metabole naar wáárheid en wel tussen *oord* en *woord*.

Eugen Sandow (1867-1925), in Kants Königsberg geboren als Friedrich Wilhelm Mueller, is de 'vader' van modern culturisme, de sport die, anders dan vanwege bewegingstherapie, sport en/of militaire fitness, om *zuiver esthetische redenen* overvoedde spiermassa of *musculaire hypertrofie* ontwikkelt. *Bodybuilding* of *culturisme* is sinds 1880 een sport voor mannen (in 1980 voor vrouwen). Modern culturisme bootst het 'symbool van mannelijkheid' na en met name de Oudgriekse mythologische held Heracles, 'vader' van het *antieke culturisme*, voorouder van modern *westerse culturisme*. Sandow's schoonheidsideaal en de daarmee verbonden naaktheid (D *Körperkult*) streeft naar *juiste proporties* volgens *antieke gulden/goddelijke snede* ('ratio est proportio'; deel 1). De beoogde 'esthetische zuiverheid' ontleent Sandow aan de antieke beelden: ver van hun *genius locus* verwijderd, via koloniaal filhellenisme in Europese musea present, bootst Sandow met *zijn* nabootskunde *zuiverheid* na.

1911, 'Wees sterk! Gedraag u als man!' (Ned. uitgave 'Sandows Magazine of Physical Culture')> over de esthetica van het (be)grijpen

█ *Black Athena*, 1987; Brits sinoloog Bernal stelt dat Hellas zich cultureel aan Egypte voedde ergo civilisatie stamt van *zwart Afrika*

* Pierre Teilhard de Chardin geeft in zijn werk *Cosmogénese* (1922) een religieuze wende aan de *noösfeer* (een notie van zijn Russische studiegenoot Vladimir Vernadsky) en ontwerpt een hegeliaans-axiologisch christelijk *umma* type (Hebr. *geslacht, stam*; Mattheus 28-80, Johannes 14-6; Koran: *umma wāhida: de ware gemeenschap die God dient*, Soera 6:38; 7:38; 46:18, 'wereld der werelden'). Vernadsky achtte de *noösfeer* enkel de ontwikkeling der aarde: *noösfeer* volgt ná *biosfeer* die uit *geosfeer* voortkomt, maar de Jezuïet en paleontoloog Teilhard de Chardin tracht ermee het christelijk geloof met de evolutietheorie in overeenstemming te brengen en ontwerpt t.b.v. hét bewustzijn een interdisciplinaire methode. Echter, dé wetenschap negeert zijn *hyperfysica* of *hyperbiologie* en andere theorieën nadat de Pilt-down Man als een vervalsing is ontmaskerd en de vervalsing der 'missing link' met Teilhard de Chardins naam verbonden is; omgekeerd veroordeelt hét geloof hem óók (bij monde van paus Pius XI in diens anti-modernistische encycliciek *Humani Generis*, 1950); vanwege zijn kantiaanse ideeën.

wiki Het gymnasium van de Grieken functioneerde oorspronkelijk (7de eeuw vC) als de school waar deelnemers aan de Panhelleense Spelen hun training hielden (en als plaats waar men elkaar ontmoette en zich in intellectuele gesprekken mengde). De overwinnaar in eender welke atletische wedstrijd werd met de eer en het respect van zijn medeburgers beloond; een overwinning in de geweldige godsdienstige festivals werd als een eer voor de hele staat gezien. In deze omstandigheden werd de training van deelnemers aan grotere spelen van publiek belang zodat de speciale gebouwen door de staat gefinancierd werden en hun bestuur toevertrouwd aan openbare ambtenaren.

Alle Atheense *gymnasia* werden buiten de muren van de stad gebouwd, waar en daar zij een veel ruimte innamen (de Romeinse architect Vitruvius geeft een gedetailleerde omschrijving van het gebruikelijke grondplan voor de *gymnasia*). Het *gymnasion* is het teken bij uitstrek van hellenisering en is aldus ook in veroverde gebieden gebouwd (1 Makk. 1, 13:14).

0.0 *bouw*-grond-voor-(w)oord: welkom

Nabootskunde. De culturist Eugen Sandow uit Koningsbergen ontwikkelt een ‘perfect lichaam’ naar Grieks model en zet de Duitse cultuur van de nabootskunde voort die met de verlichte kunsttheorieën van humanist en archeoloog Johann Winckelmann (1717-1768) als ‘Gedanken über die Nachahmung der Griechischen Werke in der Malerey und Bildhauer-Kunst’ (1755), succesvol begint. Winckelmann stipuleert in de roerige 18de eeuw van het Alte of Eerste Duitse Rijk dat “der einzige Weg für uns [Duitsers], groß, ja, wenn es möglich ist, unnachahmlich zu werden, ist die Nachahmung der Alten.” Goethe meent desbetreffend dat, door Winckelmanns werken te lezen, “leren we niets, maar we *worden* iets.” Wat al, leert ons onze culturist.

Onze cultuurfilosoof Kant (1724-1804), uit Königsberg, leert ons in een luchtig verstandspel met titel ‘Von den verschiedenen Rasse der Menschen’ dat aan het 18de eeuwse eurocentrisme deelneemt middels dé constructie van ‘aller ras’, dat: a] hét ‘ras’ van b] dé ‘negers’ vanwege hun (door Kant vast-gelegde) nabootskunde, zich geestelijk weinig tot niet ontwikkelt. Filosofisch gearticuleerd heeft: a] hét ‘ras’ van b] dé ‘negers’ zodanig een blijvende achterstand op het (idem door de antropoloog aangenomen) a] hét ‘ras’ van c] dé ‘witten’. Gegeven dat *modern/westers segregatie denken* (deel 2) in het spoor loopt van antieken als Parmenides en Aristoteles (deel 1, deel 4): wordt dé ‘witte’, voorwaardelijk rijke én mannelijke Europeaan, niét vóórgesteld als *superieur* aan *de/het vreemde* (in dit geval dé ‘gele’, ‘zwarte’, ‘rode’ etc.), dan lijkt & blijkt onze rationale/moderne/westerse ‘in bezit-neming’ van *de/het vreemde* op-de-wereld redelijk immoreel.

‘Ons’ kosmopolitisch simulacrum (deel 3) ontbloot onze/moderne/westerse deficiëntie, namelijk dat het aan ‘onze’ habitus sociaal-cultureel ‘eigen’ is, een tekort aan mystiek te hebben. ‘t Is te zeggen: modern *westers denken en doen* heeft een tekort aan feminiene metafysica, aan een ontvankelijkheidsbeginsel.

Culturist Eugen Sandow, 'vader' moderne schoonheidsideaal; nabootskunde; Grieks vóórbeeld: esthetica vanwege lichaam en geest (G *nous*)

* Plato, *Politeia*, 514A–520A

GVH problematiseert huidige paradigmaverschuiving (uit heliocentrisch/modern tijdperk naar *satellitic era* dat 'kosmogenetisch' overeenkomsten vertoont met geocentrisme) en de inertie der gewoonten jegens disruptie des> VFICINOTHINXS, www.vficinothinx.com

* <http://www.etymologiebank.nl/trefwoord/universeel>, *universeel* 'algemeen, alomvattend' *Heilighe Roomsche ende Universeele Kercke* [1521; WNT], *tegen synen successeur singulier* [1558; Stall.] (...) 'overal voorkomend of gebruikt' in *universeele terminologie in de wetenschap* [1874; WNT], 'algemeen, veelomvattend' in *zijn universeele begaafdheid* [1895; WNT]. Frans *universel* 'van toepassing op alle zaken in kwestie' [1265; TLF], ouder *universal* 'de gehele wereld betreffend' [ca. 1200; TLF], een ontlending aan het Latijn *universālis* 'het geheel betreffend, tot het geheel behorend', van *universus* 'gezamenlijk, algemeen, gemeenschappelijk', oorspr. 'tot één geworden, op één punt gericht'; gevormd uit *unus* 'een', zie → een, en *versus*, het verl. deelw. van *vertere* 'keren, wenden', verwant met→ worden (...)

wiki De *gymnasia* en *palaistra* (vG> *pale*: worstelen)_stonden onder bescherming van Herakles, Hermes en Theseus. Is het *gymnasion* een geheel van sportieve installaties met een publiek gebouw bestemd voor adolescenten (G *epheboi*) en volwassenen, dan is de *palaistra* vaak een privaatschool, gereserveerd voor de opvoeding van de kinderen. In de *gymnasia* werden de jongens in letteren en muziek opgeleid en, wanneer ze ouder werden, in het gesprek (G *rhetorica*) en in sociale betrekkingen. Later kwamen filosofen en sofisten er tezamen om elkaar te spreken en/of een voordracht te houden, zodat de *gymnasia*, aanvankelijk plaatsen voor systematische lichamelijke oefening, ook oorden voor geestelijke oefening werden.

In Athene waren er drie grote openbare *gymnasia*, elk gewijd aan een speciale god met wiens standbeeld het werd versierd: de *Akademeia* (bekend door Plato), het *Lykeion* (gekend door Aristoteles) en de *Cynosarges* (de plaats der cynici).

0.0 *boom-grond-voor-(w)oord: welkom*

Deficiëntie van feminiene metafysische ontvankelijkheid blijkt níét, als we voor klein-kolonialisme en *sensible tourism* óver de wereld buitengaan naar dáár waar we haar cartesiaans-antropologisch aan ons buiten achten. Deficiëntie aan feminiene metafysische ontvankelijkheid blijkt wél, als we geworpen worden in een bias van *intelligible tourism*: dáár wáár wij aan onszelf buitengaan en op-de-wereld elders dan in onze eigen gewoonten binnengaan en daar, met Senghor gesproken “tot aangrijpen worden aangezocht”. De ervaring is niet uniek: Plato schetst die ontmoeting met de/het vreemde en wel in zijn grotallegorie **XENOS** her-schept haar in zover bij Plato een aan gewoonte geketende, tegen zijn wil in naar *de/het vreemde* buiten gevoerd wordt. Terugkeer in de grot der gewoonten blijkt risicovol. Zo niet gevaarlijk. Na reeksen van ontmoeting met de/het buitenwereldse vreemde (**deel 1**), kan de thuiskomstreis (*G nostos*) naar het lokale de dood inhouden.

De tragisch heroïsche ‘nostos’ is een kwestie voor Plato. On/mogelijkheid van ‘terugkeer’ verhoudt zich tot zijn tijdruimtelijke *paradigmaverschuiving* (van matriarchaat naar patriarchaat). In zover ‘thuiskomst’ Plato’s queeste en ont-werpen (*G philiasophia*) leidt, dan lijdt de androcentrische metoik Aristoteles (minder): zelf de/het vreemde dringt wederkerig wederwaardig terug thuisvinden ‘elders’ aan; de *nostos* wordt de *plaats* in de *polis*; *de/het vreemde* (van een gast) transformeert naar *gast-beerschap* over de *polis* via het ont-werp ‘mens’ (een verbijzondering van de/het sterfelijke); *het denken* houdt halt bij plek en plaats; heengaan en terugkomen van ziel en lichaam schuift naar torenhoog veilig droog, vanuit de lokale polis, óver de wereld gaan uitzeggen.

Intelligible tourism displacement leert dat op-de-wereld waar ‘wij’ én ‘zij’ (**deel 2**) bouwen-wonen-denken, wereldbreed van elkaar verschillende universele principes leven. Geopolitieke volksverhuizingen ‘anno nu’ vanwege oorlog, demografische disbalans, economische verleidingsterreur en vereffening van exploitatie door Europees kolonialisme en kapitalisme, dringen ‘anno nu’ op omkering aan: modern/westers óver de wereld uitzeggen en óver haar buitengaan, keert om; de/het vreemde op-de-wereld komt ‘lokaal binnen’: modern/westers denken en doen staat bloot aan wederwaardigheid en ontvankelijkheid: ergo aan *ontbloting*.

Culturist Eugen Sandow, 'vader' moderne schoonheidsideaal; nabootskunde; Grieks vóórbeeld: esthetica vanwege lichaam en geest (G *nous*)

* XENOS is een *papilionem* (vL> *papilio*: vlinder; F *pavillon*: tent, geïsoleerde constructie; Proto-Indo-European; **pal-* : voelen; aanraken, schudden) dat 'dé' filosofie en haar 'tribale' vooroudertraditie tot 'direct object' of 'lijdend voorwerp' heeft.

█ XENOS' *queeste* naar het ontvankelijkheidsbeginsel in westers denken en doen komt voort uit de 'onbeantwoordbare' vraag: (a) wat is 'westers' en (b) hoe kom je ervan af (in de zin van 'waar daar ruimte te ruimen'?)

* Rizoom (G *rhizoma*: ingeworteld), wortelstok, is in de botanica dat wat onderaards groeit, onzichtbaar aan het bodemoppervlak. XENOS' queeste tast naar rizomen in 'westers' denken & doen; term en denkmodel zijn ontleend aan de vitalistische poststructuralist Gilles Deleuze (1925-1995) die i.s.m. psychoanalyticus Félix Guattari beide ont-wikkelen in *Mille Plateaux* (1980). In *Metabletica* (1956) stelt psychiater J.H. van de Bergh het postulaat *veranderlijkheid* vóór op wat in *dé* wetenschap, filosofie, economie, politiek etc. leidt, namelijk 'onveranderlijkheid'. Is *metabletica* een consistent fenomeen van alomtegenwoordige *disruptie*, dan 'volgt' Kuhn in 1962 met *paradigm shift*.

wiki De instelling van het *gymnasion* werd nooit populair bij de Romeinen die de gymnastische training van de Griekse jongens verachtten, als bevorderlijk voor luiheid en zedeloosheid beschouwden en, van weinig nut voor militairen (alhoewel *gymnastiek* in Sparta als een aanmoediging voor de *smaak van de strijd* werd gewaardeerd: gymnastische training bevordert de lichamelijke kracht die noodzakelijk is voor het gebruik van de wapenen en voor de duurzaamheid van oorlogsontbering.

De Romeinen namen de gymnastische training (de plichten van het kampeven, de gedwongen mars en andere ontberingen die voor oorlogvoering bij de Grieken noodzakelijk was) over als *spelen*. De hellenofiele Nero bouwde het eerste publieke gymnasium en de Campus Martius te Rome werd tot een plaats van *gymnastische oefening*. In de middeleeuwen raakt de systematisch training van het lichaam verwaarloosd die de Grieken met het *gymnasion* associeerden, terwijl de therapeutische waarde van speciale oefeningen als door Hippocrates en Galenus begrepen uit het zicht verloren raakt. Aan het einde van de 19de eeuw AD wordt de aandacht voor de training resp. 'zuiverheid' van het fysieke lichaam hernomen.

0.0 bouw-grond-voor-(w)oord

Het werk* (G *ergon*) **XENOS** bouwt *de/het vreemde* op-de-werld(bol) 'op': na 20 jaar *odyssee* búiten de grenzen van nóg (post)modern/westers denken en doen. Zodanig *op-de-werld* in de lengte, breedte, hoogte aan reeksen van ̎ ontmoeting met & ̎ marming van *de/het vreemde* te hebben blootgestaan, blijkt dat élke sociaal-culturele, politiek-economische habitus/identiteit/entiteit/cultuur *op-de-werld* een particularisme is. Oók de/het *moderne westerse* die/dat (pre-satellitair? post-geocentrisch?) óver de wereld uitzegt, is begrensd door de eigen *genius loci*.

Die trouvaille (die bij terugkeer in de grot der gewoonten of *dé* filosofie, risicovol is, zo niet gevaarlijk) betekent dat wat 'universeel' geldt soms slechts voor 'ons' geldig is: hier; lokaal. Mits, dan wordt *de* waarheid begrensd door waarheid. Dat geeft te denken over wát 'westers' ̎ is (gegeven dat 'modern' een der articulaties daarvan is) en, over 'niet-westerse' wtheid. Ergo, dat geeft te denken over *de* waarheid elders-op-de-werld.

XENOS is een *rizomatisch-metabole** confrontatie met 'modern/westers denken en doen', een met Nietzsche 'lijvende' uiteenzetting met *eurocentrisme* en met de aard en betekenis van *moderniteit* zonder daaraan zelf te kunnen ontsnappen (scribent GVH is idem, *double bind*, een product van dezelfde thema's). Aan het einde van **XENOS**' spatiotemporele queeste verdeelt *dé wereld* zich over dáár wáár 'vrijheid' het leidende principe is, en, dáár wáár 'gast-vrijheid' *de* waarheid gidst; de vraag naar de wtheid 'westers' blijkt irrelevant: als we de wtheid 'westers' zouden (kunnen) kennen, dan is logisch 'niet-westers' daaraan tegengesteld.

Hét werktuig (G *ergon*) van *dé* 'dus' westerse filosofie is *dé* contradictie. Als zodanig keert de verboden tegenspraak zich 'lokaal' af van de mogelijkheid het contraire (sommigen wel, sommigen niet) vóór te stellen; 'lokaal' de, met Heidegger *Andacht* naar het niet-exhaustieve niet-uitputtende contraire, verleggen is problematisch voor en door polisbeheersingsdenken. Het impliceert dat 'masculiene metafysica' in de schaduw wordt gesteld. Net als **XENOS** binnen de grenzen van ons/lokaal/moderne/westerse denken en doen *ruimte ruimen* voor *de/het vreemde* is een hachelijke onderneming. Binnen *dé* filosofie *ruimte ruimen* is bijkans

Culturist Eugen Sandow, ‘vader’ moderne schoonheidsideaal; nabootskunde; Grieks vóórbeeld: esthetica vanwege lichaam en geest (*G nous*)

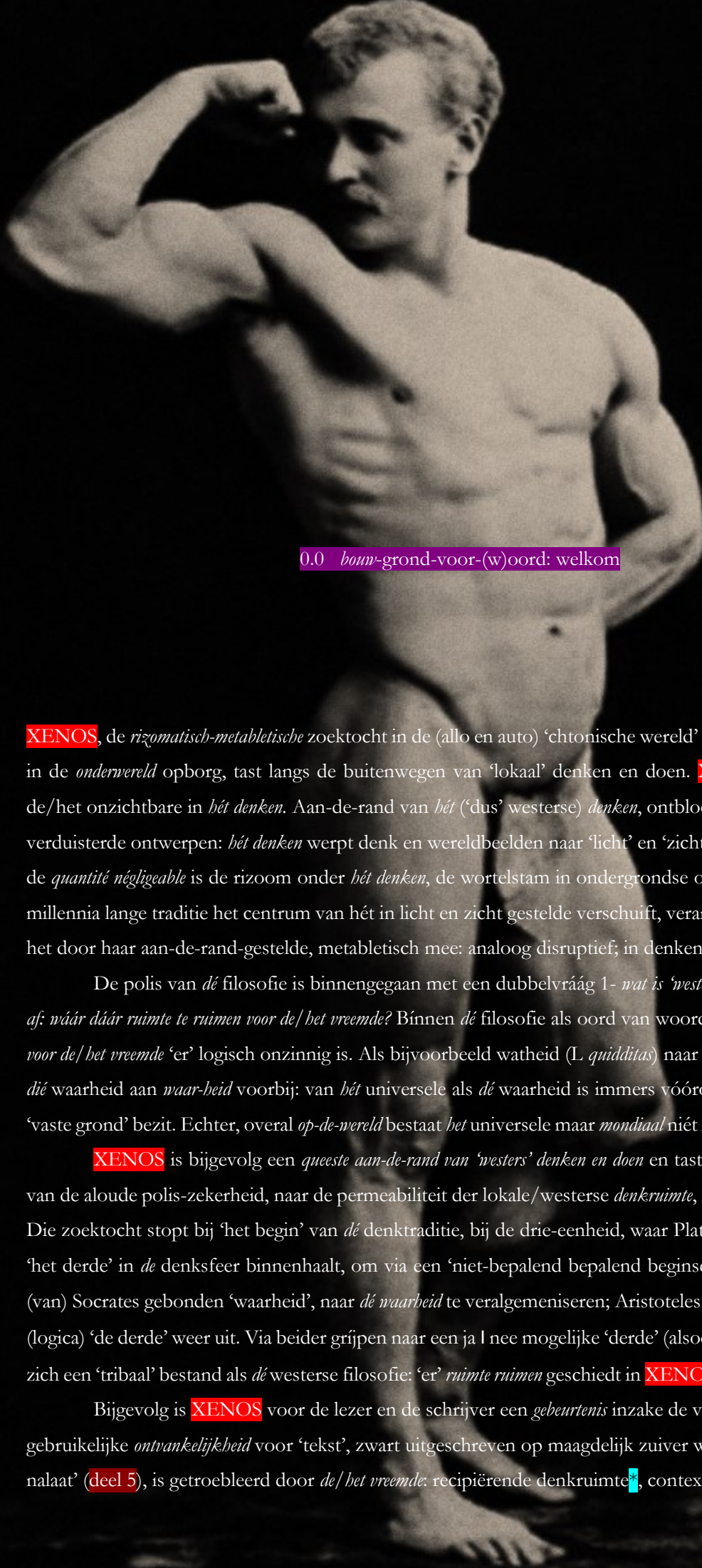
* Scribent won als 20-jarige de 1ste prijs voor een ontwerp (Bassin plus Bassinbrug, Maastricht); de jury die oordeelt dat “kandidaat véerder kijkt dan het gevraagde” blijkt *ontvankelijkheid* voor *de/het vreemde*; het ontwerp wordt uitgevoerd als ‘manifest van burgerinspraak’: één zijde van de brug is een exacte kopie van de schets, de andere zijde blijft wat er in aanleg bleek te zijn: een industriebrug. Dat in de jaren 70 van de 20ste eeuw, dé politiek nóg betekenisvol is, uitgaand en buitengaand (anders dan 50 jaar nadien de dienstmaagd en het werktuig der economie) laat diepe indruk na op GVH. Met Heidegger: zij is daaraan ‘verschuldigd’. XENOS beeldt die *modus vivendi* hier dual uit.

█ XENOS volgt, in de lijn van Heidegger, de denkbeweging dat *filosoferen* net als ‘wonen’ en ‘bouwen’, te doen ten doel is en bij voortduur aan werpen, ont-werpen en ontwerpen onderhevig is. Uit de aard van lijvende queeste volgt XENOS niet de lijn van *hét denken* dat binnen de *stabilitas locus* van *dé* tribale en discipline-omhein(en)de traditie blijft. XENOS tast tussen oord & woord naar waarheid. Aan de lezer en de schrijver ligt een aloude kwestie voor: ontvankelijkheid van de/het vreemde, ergo, met Derrida, de ‘risicovolle gastvrijheid’.

wiki Im alten Griechenland war ein *Gymnásion* ein Ort der körperlichen und geistigen Ertüchtigung für die männliche Jugend wobei das Körperliche im Vordergrund stand. In den Gymnasien wurde nackt trainiert, was in der Herkunft des Wortes wie auch bei Gymnastik (*G gymnázomai*: mit komplett nacktem Körper turnen) aufscheint. Außerdem war ein Gymnasium eine Einrichtung (z. B. in Alexandria), in der man sich philosophisch und wissenschaftlich betätigen konnte.

Lyzeum leitet sich vom *Lykeion* der Antike, einem dem Apollon *Lykeios* geweihten Hain bei Athen her, in dem das berühmte *Gymnásion* des Aristoteles stattfand. Daher greift man später auf den Namen zurück, wenn man Schulen meint, die der „schöngestigen“ Erziehung (d. h. der höheren Bildung) dienen. Ende des 19. Jahrhunderts nennt man dann im Deutschen schon ausdrücklich die *höhere Mädchenschule* (eine Mädchenschule, die die bisher nicht vorhandene höhere Bildung für Schülerinnen ergänzt) „Lyzeum“, um sie vom „Gymnasium“ der Knaben zu unterscheiden, das ja auch auf sportliche Ertüchtigung im Sinne des *Mens sana in corpore sano* zielt: Mädchensport war bis in die 1910er Jahre (allein schon wegen der Kleiderordnung, vom unzüchtigen Bezug auf Nacktheit ganz abgesehen) undenkbar.

0.0 *boom*-grond-voor-(w)oord: welkom

XENOS, de *rizomatisch-metabole* zoektocht in de (allo en auto) ‘chtonische wereld’ naar dat wat *dé* filosofie in de *onderwereld* opborg, tast langs de buitenwegen van ‘lokaal’ denken en doen. **XENOS** zoekt naar de de/het onzichtbare in *hét denken*. Aan-de-rand van *hét* (‘dus’ westerse) *denken*, ontbloot **XENOS** welbepaald verduisterde ontwerpen: *hét denken* werpt denk en wereldbeelden naar ‘licht’ en ‘zicht’ dankzij verduistering; de *quantité négligeable* is de rizoom onder *hét denken*, de wortelstam in ondergrondse ondergrond. Waar in de millennia lange traditie het centrum van *hét* in licht en zicht gestelde verschuift, verandert haar schaduwrijk, het door haar aan-de-rand-gestelde, metabole mee: analoog disruptief; in denken en doen.

De polis van *dé* filosofie is binnengegaan met een dubbelvraag 1- *wat is ‘westers’* & 2- *hoe kom je ervan af: wáár dáár ruimte te ruimen voor de/het vreemde?* Binnen *dé* filosofie als oord van woord blijkt dat *ruimte ruimen voor de/het vreemde* ‘er’ logisch onzinnig is. Als bijvoorbeeld *watheid* (L *quidditas*) naar *waarheid* leidt dan gaat *dié* *waarheid* aan *waarheid* voorbij: van *hét* universele als *dé* *waarheid* is immers vóórondersteld dat *dát* géén ‘vaste grond’ bezit. Echter, overal *op-de-wereld* bestaat *het* universele maar *mondiaal* niét immer aan elkaar gelijk.

XENOS is bijgevolg een *queste aan-de-rand van ‘westers’ denken en doen* en tast dáár, in het hinterland van de aloude polis-zekerheid, naar de permeabiliteit der lokale/westerse *denkrimte*, naar ‘ontvankelijkheid’. Die zoektocht stopt bij ‘het begin’ van *dé* denkraditie, bij de drie-eenheid, waar Plato ‘ontvankelijkheid’ *als* ‘het derde’ in *de* denksfeer binnenhaalt, om via een ‘niet-bepalend bepalend beginsel’, nog aan de persona (van) Socrates gebonden ‘*waarheid*’, naar *dé* *waarheid* te veralgemeniseren; Aristoteles sluit via zijn nieuwheid (logica) ‘de derde’ weer uit. Via beider grijpen naar een ja I nee mogelijke ‘derde’ (alsook Socrates) ontwikkelt zich een ‘tribaal’ bestand als *dé* westerse filosofie: ‘er’ *ruimte ruimen* geschiedt in **XENOS** aan-de-rand dáárvan.

Bijgevolg is **XENOS** voor de lezer en de schrijver een *gebeurtenis* inzake de vraag náár *waarheid*: de gebruikelijke *ontvankelijkheid* voor ‘tekst’, zwart uitgeschreven op maagdelijk zuiver wit ‘dat wat geen indruk nalaat’ (deel 5), is getroebleerd door *de/het vreemde*: recipiërende denkrimte¹, context, wereld-beeld² en v.v.

Culturist Eugen Sandow, ‘vader’ van het moderne schoonheidsideaal; nabootskunde, naar Grieks vóórbeeld: esthetisering lichaam en geest

* *XENOS, queeste naar het ontvankelijkheidsbeginsel in westers denken en doen*, ontmoet (NB ná deel 5) Kitaro Nishida (1870-1945; geestelijk vader der Japanse Kyoto-school die van invloed was op Heideggers *Sein und Zeit* <https://www.groene.nl/artikel/filosofie-met-zenboeddhistische-trekken>). Kort samengevat: Nishida stelt dat ‘zijn’ een ‘plaats’ heeft en daardoor ‘bepaald is’ (vergelijk Heideggers *Bauen, Wohnen, Denken*, <https://youtu.be/mqSSzgg5eio> waar de ‘brug’ het Geviert verzamelt). Beschouwing van op-de-wereld voorhanden *na-denken* over een ‘ontvankelijkheidsbeginsel’, in dit geval van Nishida’s *Logica van de plaats* (*J basho; G topos*) vindt buiten XENOS plaats. Andersom werpt XENOS de *gebeurtenis* van de ‘waarheid’ voor: als wezen van plaats *tussen* denken en doen, *tussen* oord en woord. Het papilionem XENOS, het cinematografisch denkkunstwerk XENOS als **papilionem**, vraagt van de lezer en de schrijver om ‘alpinistisch’ denken en doen. Dát *werk* verbindt XENOS met de koan: “Voor wie het niet begrijpt, 30 stokslagen. Voor wie het wel begrijpt, ook.”

wiki Bis zu einem Alter von zwölf Jahren lernte man Lesen und Schreiben, danach musste man sich mit Lektüre epischer und lyrischer Dichtung befassen und die Kunst der Rezitation lernen. Wurde man schließlich zu den Epheben gezählt, musste man einige Veränderungen im Leben erdulden. In Athen z.B. mussten die jungen Männer nun regelmäßig das Lykeion und die Akademie aufsuchen, wo sie eine vorwiegend sportliche und militärische Ausbildung erhielten. Schlussendlich endete die Zeit, in der man Ephebe war, dann im öffentlichen Wehrdienst. In Athen war dieser jedoch nach einer Weile nur mehr auf ein Jahr begrenzt und nicht verpflichtend, weshalb sich unter anderem die Ephebie später in eine rein intellektuelle Phase entwickelte. Allerdings war dies in anderen Städten nicht der Fall, hier blieb der militärische Teil für die Epheben erhalten. Es war sogar eher so, dass die Gymnasiarchen (Leiter von Gymnasien) nicht einverstanden waren, jenen eine intellektuelle Bildung zukommen zu lassen. Nach der Ephebie begab man sich oft auf den Weg in größere Städte (wie Athen, Rhodos, Delphi und Olympia) mit entsprechendem kulturellem Angebot, um dort verschiedene Gelehrte zu hören und sich weiterzubilden. So wurde eine immer umfassendere intellektuelle Bildung (*G paideia*) angestrebt.

0.0 *bonn*-grond-voor-(w)oord: welkom

“MAAR VERKLIK MIJ ALLEEN NIET AAN DE ANDEREN,
WANT HET IS EEN GEHEIM, VRIEND...!”

Plato, *Theaetetus/Over kennis*

Socrates ontbloot een *geheim*. Socrates geeft *de/het vreemde* bloot en wel aan een *vreemde*. Hij brengt zijn geheim buiten wanneer hij met zijn gast-vriend (G *xenos*) uit den vreemde die in den vreemde is, *over kennis* spreekt. Socrates' geheim is de *naboetskunde*: hij bootst vroedvrouwenkunst na, de kunst om leven ter wereld brengen.

Echter, 'God en ik verlossen de zielen' meent Socrates over zijn naboetskunde en stelt ons voor aan een bemiddelaar die een met hemzelf verbonden 'derde' is. En, aan de *komende afstand* tussen verwondering, kennis, voorkennis, reflectie, natuurfilosofie, mannelijk, vrouwelijk, continuïteit, tijdelijkheid in *hét denken*. Immers, ontvankelijkheid als gast-vrijheid cultureel vóórgesteld (deel 1) ontmoet Socrates de vrucht als het wezen van ontmoeting, want ontmoetingen kunnen de ziel bezwangeren. Socrates ontlast slechts de drager van die *vrucht* en uit diens *zwangerschap*. *Hét socratisch geheim* impliceert *masculiene ontvankelijkheid* voor ontvangen (L. *graviditas*) en voor Socrates en diens daimon de, voor 'kennis' *ontvankelijke* singuliere, ziel doen open baren. 'Kennis' bezoekt het gastverblijf van dié ziel en eist (a-thanatos er te gast) het gastrecht van een lichaam op.

Socrates' vroedvrouwkunde (G. *maientiek*) bootst de kunst na die het geboortelijke (met Arendt 'dat wat zonder verleden is') op-de-wereld voert. Dié kunst is geen bezit noch komt zij uit modern wilsbesluit. Neen, Socrates' inwendige daimonion dwingt hem ertoe om anderen te verlossen: 'Du sollst' (deel 3).

De daimonion, te gast (deel 1) in Socrates' lichaam, bestuurt zijn werktuig dat naar de zwangere ziel moet grijpen, de vrucht van *ontvankelijkheid* bij ontmoeting (gedachten) moet laten bevallen en de *ontvangende ruimte* (de *negatieve ruimte* van de lege dan wel geleegde ziel) hoeden jegens gasten die haar met 'het onleefbare' verontreinigen. Socrates stelt zijn *maientiek* boven de bakerkunst. Bij gebrek aan enig argument desbetreffend interpreteren we dat Socrates naar *het mogelijk aanwezige* (L. *sufficatio uernis*) reikt. Mits dan niet slechts Socrates, maar ook Freud die de 'zwervende baarmoeder', 'het dier in het dier', herneemt als 'vrij-zwevend bewustzijn'.

DE DENKER

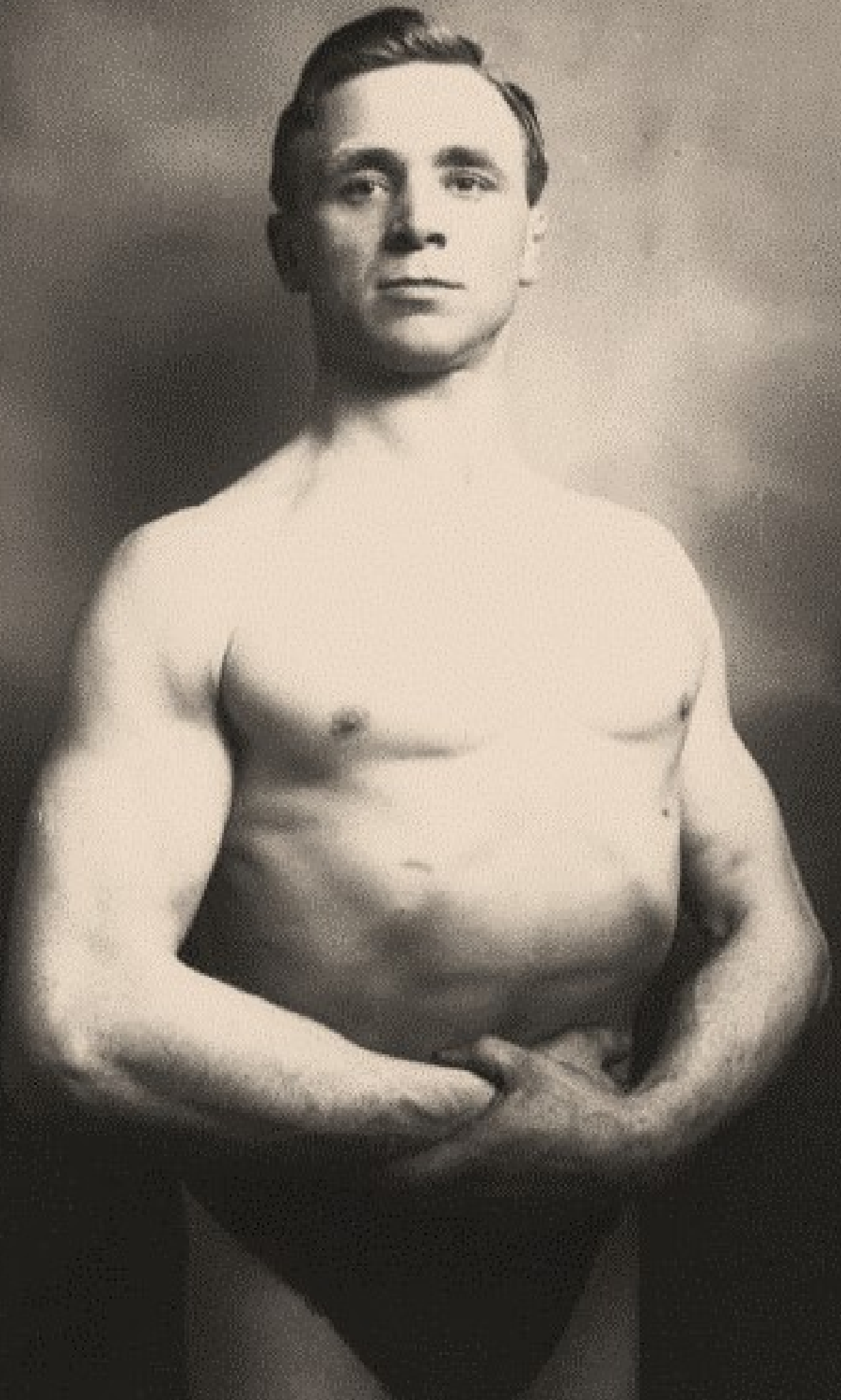
Jean Baud, worstelaar, prijsboxer, is het model van Auguste Rodin voor de figuur van Dante die *De Poort van de Hel* schouwt.

wiki „Die Plastik soll *Dante Alighieri*, den genialen Schöpfer der *Göttlichen Komödie*, darstellen. Modell für diese Plastik, wie für weitere Arbeiten Rodins, stand der muskulöse französische Preisboxer und Ringer Jean Baud, der meist im Rotlichtmilieu auftrat und kein Intellektueller oder tatsächlichlicher kein Denker war. Er war von Beruf Holzbauer aus *Les Gets*, als der er auf der schweizerischen 50-Frankenote von 1911 von Hodler abgebildet wurde.“

Durch Rodins lange Beschäftigung mit den *Dante Alighieri* und so auch mit den Grenzen von Himmel und Hölle war der Bildhauer in eine schwere Existenzkrise geraten. Das *Höllentor*, ein aus Dantes *Inferno* entwickeltes Portal für das *Musée des Arts décoratifs* beschäftigte ihn bis an sein Lebensende. So auch *Der Denker*, der in starker Anspannung, muskulös und doch verinnerlicht über das Tun und Schicksal der Menschen nachsinnt. Weitere Werke Rodins waren wegweisend für die Moderne und verkündeten ein neues Zeitalter dreidimensionalen künstlerischen Schaffens.

Originally named *The Poet* (F *Le Poète*), *The Thinker* was initially a figure in a large commission, begun in 1880, for a doorway surround called *The Gates of Hell*. Rodin based this on *The Divine Comedy* of **Dante**. Some critics believe *The Thinker*, at the centre of the composition over the doorway and at about 70 cm high larger than most other figures, was originally intended to depict Dante at the gates of Hell, pondering his great poem. However, there are questionable aspects to this interpretation, including that the figure is naked, while Dante is fully clothed throughout his poem, and that the figure, as used, in no way corresponds to Dante's effete figure. The sculpture is nude, as Rodin wanted a heroic figure in the tradition of *Michelangelo*, to represent intellect as well as poetry. This detail from the *Gates of Hell* was first named *The Thinker* by foundry workers, who noted its similarity to Michelangelo's statue of Lorenzo de Medici called *Il Penseroso* (*The Thinker*). While *The Thinker* most obviously characterizes Dante, aspects of the Biblical Adam, mythological Prometheus and Rodin himself have been ascribed to him.

In 1906, tijdens een sociale crisis in een gieterij, werd *De Dichter* voor het *Pantheon* geplaatst en tot monument en socialistisch symbool uitverkozen: dat van een hervormende denker, in plaats van een over leven en dood mediterende.

DE DENKER

Contrairement aux représentations classiques de la pensée, telle **la déesse Athéna** drapée et armée, *Le Penseur* de Rodin est un homme nu, symbolisant par-là *l'universalité de la pensée et musclé, liant l'exercice de l'esprit à celui du corps.*

In tegenstelling tot de klassieke voorstellingen van 'het denken', zoals de [1] gedrapeerde en [2] gewapende [3] godin [4> van de wijsheid] Athena, is De *Denker* van Rodin een naakte man [sterfelijke en niet-vrouw] die de *algemeenheid van denken en spieren* symboliseert & *de oefening van de geest verbindt: met die van het lichaam.*

Als individuelle Seele muss er, der Mann, Gott gegenüber ebenso empfangend sein wie die Frau, denn in dieser Ordnung, in der sich ‚Göttlich‘ und ‚Menschlich‘ gegenüberstehen, ist der Mann, weil ebenso Mensch als Individuum, rein empfangend, im metaphysische Sinn also ‚weiblich‘.

DE DENKER

M A A G D – Z I J N   alsook   V R O U W – Z I J N

zijn volgens de mysticus magistri Eckhart de Hochheim (1260-1328), de elkaar voortdurend afwisselende ofwel alternerende toestanden van de ziel in een 'eeuwig-nu'. M A A G D is hij/zij die niet bevangen is door eigen beelden en projecten, is hij/zij die ruimte heeft om te ontvangen. M A A G D betekent dat een mens van beelden leeg is en wel even leeg als toen hij/zij er nog niet was; V R O U W is de mens in wie het ontvangene vruchtbaar wordt. Die vrucht te dragen, is een spiritueel proces dat **F I L O S O F I E** (G *philia*–*sophia*) noemt.

Plato's *Phaedrus*: "In de meest algemene zin is de beïnvloeding van de ene mens door de andere het hoofdthema... beïnvloeding in de vorm van taal (retorica, dialectiek, filosofisch gesprek, geschreven taal), liefde of geneeskunde. Een tweede thema... onderscheid: wel of niet geïnspireerd. "Als wij geen duidelijk thema herkennen, dan ligt dat aan ons, niet aan Plato. Wilamowitz: *„Es war so Vieles und Verschiedenes, was er sich von der Seele reden wollte, es kam aus so verschiedenen Stimmungen und Gedankenreichen, forderte demnach so verschiedenen Tonlagen des Vortrags, daß der Leser zunächst starke Disharmonien zu vernehmen glaubt.... Wenn es denn ein Widerspruch für uns bleiben sollte, so mögen wir uns eingestehen, daß es nur an uns liegt. Uns scheint Platon zwei Seelen zu haben, weil er so reich ist. Nach diesem Reichtum, nicht nach unserer Armut sollen wir ihn ... bemessen“*. Wilamowitz acht 'Phaedrus' een eenmalig hoogtepunt binnen Plato's oeuvre: *„So etwas hatte er nie zuvor geäußert; er wird es auch nie wieder tun, weil er nie wieder so fühlen wird. Dies eine Mal hat er auch auf das eigene Schaffen seinen Blick gerichtet... Nie ist er so sehr Psychologe gewesen wie hier, wo er sich eingestand, daß er mit der Logik nicht durchkam. Das ist ein Höhepunkt seines Schaffens aber es ist auch nur ein Punkt.* [https://nl.wikipedia.org/wiki/Phaedrus_\(Plato\)#cite_note-1](https://nl.wikipedia.org/wiki/Phaedrus_(Plato)#cite_note-1)

welkom

Wel,

Beste....

Plato, *Phaedrus*, 227a

Mandinka: *Ikataματο*

Waarheen ?

En

Waarvandaan ?

Komend van een die afwezig is,

ga ik

een wandeling
maken

buiten de wal

Op aanraden

van

JOU

en

MIJN VRIEND

maak

ik

mijn

wandelingen

langs de buitenwegen

GVH > in de AF-VAL van *het*, 'dus westerse', omhein(en)de denken x doen

Plato, *Phaedrus*, 227a

tekst, M A A G D-Z I J N alsook V R O U W-Z I J N (...) www.knr.nl/documenten/lezingfransmaas.doc

2001, GVH die stalen wapening vlecht; vlechtwerk voor betonnen deurlatei waarvan de aarde tijdelijk bekisting is; moskee van Kafountine, Casamance, Senegal

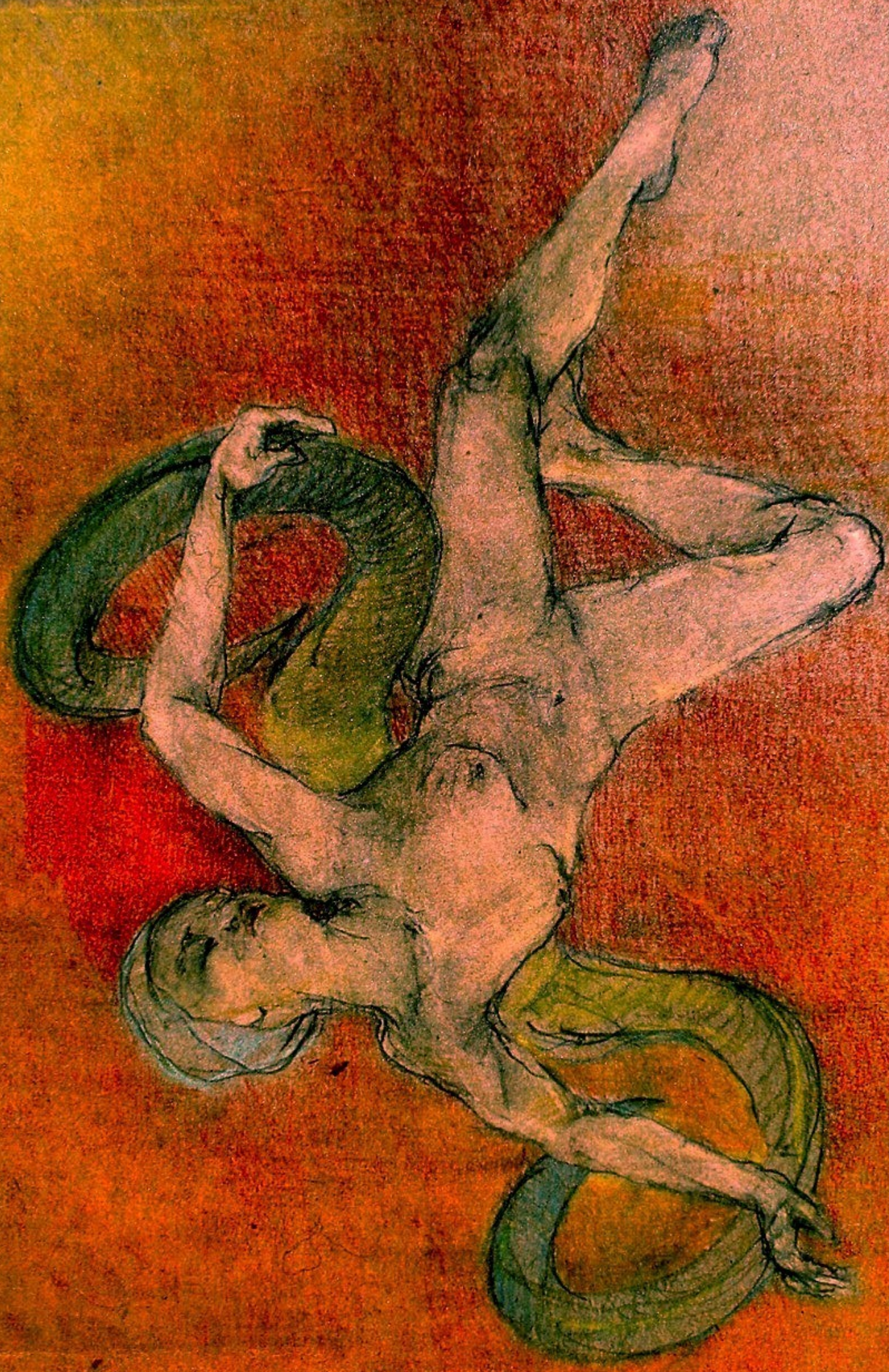
1997, *Apeiron 'on est là'*, Casamance, Senegal, potloodtekening, GVH

2012, *Le terrain à Dakar: la planification x la mystique, kele*, papilionem, acryl, GVH

2012, *Le terrain à Dakar: la planification x la mystique, fula.*, papilionem, acryl, GVH

1997-2012, *Abaraka # Al Mominoen 13*, sculptuur, GVH

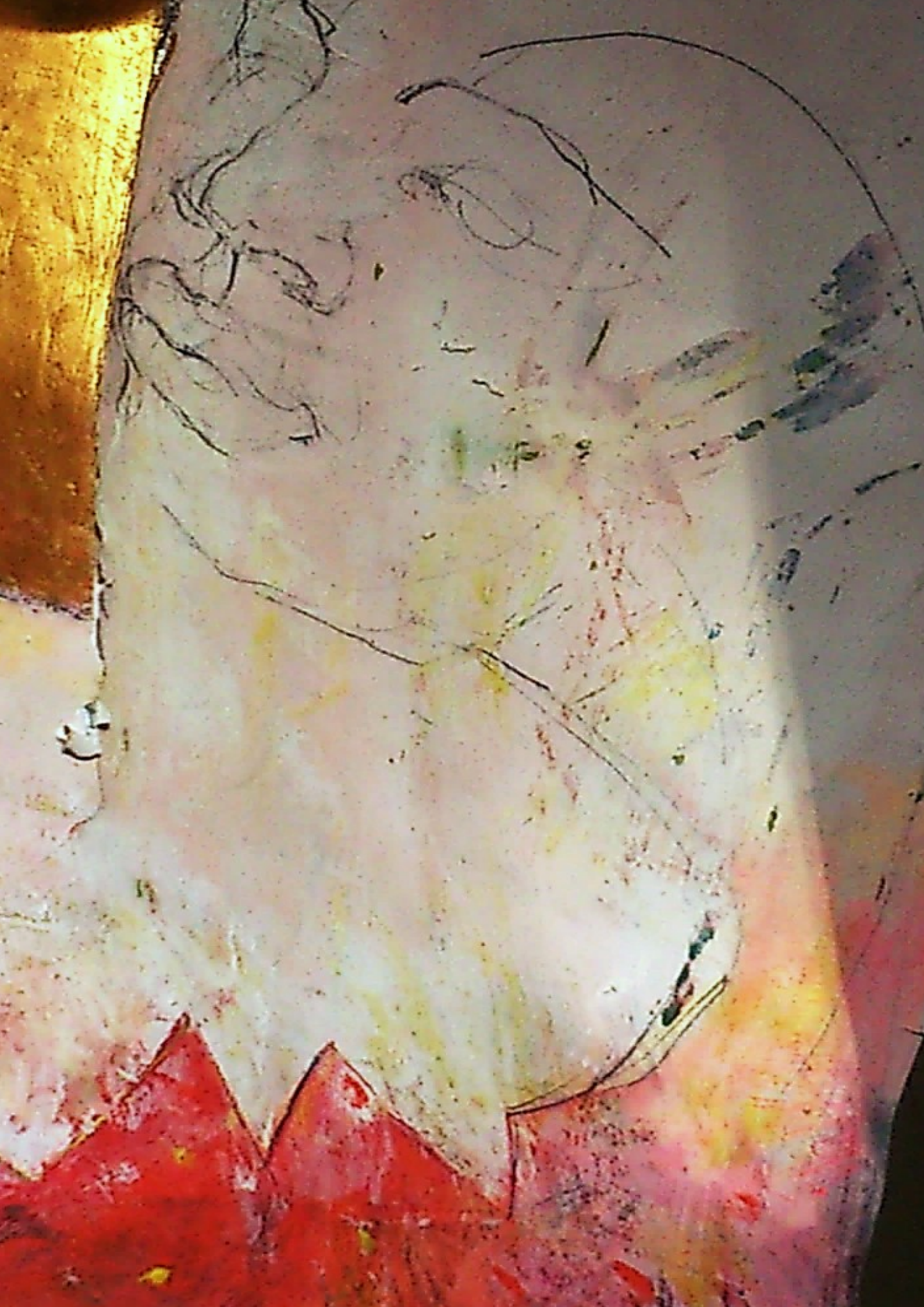

<https://youtu.be/G9RLdNyvdf0>

2010, vřicino ua-sn: entry senegal; transition zone, Quakam, Dakar, Senegal, GVH

<https://youtu.be/f8RMD7AQpAA>

2008, vfcino ua-sn: 2008, pied-à-terre, Keur Massar, niuw Dakar, Senegal, GVH

https://youtu.be/X-k5re_az-k

2010, vfcino ua-sn: 2010, pied-à-terre, Keur Massar, niuw Dakar, Senegal, GVH

